

Mesquinesa política

La política, especialment la parlamentària, és un vesper de sofismes. En èpoques de relativa calma, aquests sil·logismes s'incorporen memèticament al flux discursiu dels professionals (parlamentaris, els anomenats politòlegs, periodistes, etc.) i no solen desvetllar gaires sospites. Però, quan la conflictivitat és alta, la sofística pot arribar a ser molt roïna. Aleshores, es fa imprescindible desemmascarar aquests ardits amb què la “professionalitat”, amb un fariseu gest de misericòrdia, prova d'ocultar-nos la realitat a la resta de la població. Això és el que em dispo a fer amb l'article de Sergi Sol “Un país de Pujols, però també de Rufians”, *El Nacional*, 6-V-2018.

El mateix títol ens deixa clara la simplicitat (per dir-ho caritativament) de la seva argumentació. En el seu article, Sol ens dibuixa un escenari independentista bipolaritzat entre els partidaris d'eixamplar la base social de l'independentisme i els defensors d'un purisme identitari que, en última instància, l'amenaça. I no s'està d'identificar, òbviament, els primers amb el sector d'Esquerra i Súmate (els Rufians, en diu ell) i els segons amb el sector de l'independentisme neoliberal convergent (els Pujols). Es veu de seguida que aquesta caricatura, a part d'ofensiva, és fal·laç. Hi ha molts independentistes que considerem imprescindible ampliar la base social favorable a la República Catalana i que, al mateix temps, som crítics amb les tesis actuals d'Esquerra Republicana, sense que això ens aboqui a abraçar incondicionalment els criteris del neoindependentisme convergent. És a dir, no som ni Rufians ni Pujols. De fet, quan parlem de la transversalitat del moviment independentista modern, no ens referim a la simple convergència d'aquestes dues grans tendències independentistes (que,

com a tals, només són a la imaginació de Sergi Sol), sinó a la unió estratègica de moltes sensibilitats independentistes diferents, entre les quals també hi ha, naturalment, les que ell utilitza exageradament per tergiversar la realitat del moviment.

Però la baixesa de l'article de Sergi Sol no ve, només, d'aquesta interessada simplificació. Té una perversitat més perillosa. L'autor, fidel seguidor d'una tradició bastant estesa entre els militants del seu partit, instrumentalitza el problema de la llengua. Ignoro els aspectes concrets del fet ocorregut l'11 de setembre del 2015, amb el relat del qual Sol encapçala el seu escrit. No m'agrada gaire que es vulgui vetar algú per voler fer la seva intervenció en castellà, però tampoc no entenc per quina raó Gabriel Rufián no es podia dirigir als catalans en català. Sigui com sigui, no comparteixo cap de les “conclusions” que l'autor extreu d'aquesta situació. Sol ni dissimula la cantarella demagògica quan afirma que aquell episodi “era la negativa a interioritzar i entendre el sentit profund de fer un nou país, de voler una república, no pas per perdre drets, sinó per guanyar-los tots”. Evidentment, el fet no significa tal cosa; només reflecteix la possible incapacitat d'un secretariat d'entendre un problema sociològic complex. I, com anem veient, aquest mal no és exclusiu d'alguns membres de l'ANC.

Després d'aquesta precipitada deducció, Sergi Sol ens explica l'experiència lingüística particular de Gabriel Rufián i la seva família. Suposo que ho fa perquè creu que es tracta d'un cas exemplar. Però, en l'àmbit del fenomen lingüístic, exposar casos particulars com a referent és molt perillós. La sociolingüística és una ciència molt complicada i, encara, en vies de desenvolupament. En el comportament lingüístic dels éssers

humans hi concorren molts tipus de fenòmens; entre d'altres, els emocionals, i és per això que utilitzar casos particulars com a exemple sense una bona explicació *racional* és summament irresponsable. Encara més quan, tot seguit, et permet el luxe d'etzibar un seguit de preguntes retòriques per aprovar, també, els casos contraris als de la família "exemplar". Efectivament, *tots* els comportaments lingüístics privats són acceptables i, per tant, és innecessari, i altament recomanable, no utilitzar-los com a exemple. El problema lingüístic no és en l'àmbit privat, sinó en el col·lectiu, el social. I, en aquest àmbit, tenim evidències científiques que el català corre un gran perill de supervivència. No entraré aquí a discutir aquesta qüestió, que ja he comentat en diverses ocasions. Només vull fer notar que, d'aquestes evidències, Sergi Sol ni en parla. Només ha recorregut als casos privats, emocionals, per incrementar l'efecte de la seva demagògia.

Però encara va més lluny. Tot just després del colofó "poètic" amb què conclou la descripció de l'actitud lingüística de Gabriel Rufián i la seva família, ens engalta aquesta altra afirmació: "El moment fundacional de l'independentisme modern és la declaració de Carod-Rovira que per ser independentista no cal deixar de sentir-se espanyol." Ni entraré a discutir de quina màniga s'ha tret aquesta teoria fundacional ni en nom de quina autoritat ho ha fet. Seria una pèrdua de temps. En canvi, sí que trobo interessant comentar el contingut de la declaració de Carod-Rovira. Certament, per ser independentista no cal deixar de *sentir* el que sigui. Un pot ser independentista i sentir-se europeu, mexicà o, fins i tot, extraterrestre. De fet, *sentir* és un fenomen involuntari, així que poc s'hi pot fer, si un independentista se sent qualsevol cosa. Ara bé, és pot ser independentista català i, a la vegada, ser (o voler ser) espanyol? No,

òbviament. Algú em retraurà que, de la mateixa manera que es pot ser independentista català i europeu (encara que sigui fruit d'un idealisme romàntic mal paït), també es pot ser independentista català i espanyol. Però aquest retret no tindrà en compte que el projecte espanyol, que es va iniciar amb l'anhel imperialista de les classes dominants castelleses, es fonamenta en la dominació i l'aniquilació dels altres pobles. I la història ens ha demostrat que, tot i els intents de "cirurgia democràtica" a què s'ha sotmès l'espanyolitat, aquells tumors sempre es reproduïen. Una altra cosa, naturalment, és ser independentista català i, a la vegada, no voler deixar de ser aragonès, castellà, andalús, extremeny o astur. De fet, tots aquests pobles tenen el mateix dret a l'autodeterminació que el català, i recordo que, precisament, Gabriel Rufián, en una entrevista televisiva, no només va reconèixer aquest dret, sinó que va explicar perfectament (a diferència de Joan Tardà, que en la mateixa entrevista s'entestava a parlar dels republicans "espanyols", en lloc dels castellans, andalusos, etc.) els beneficis democràtics que també suposaria per a aquestes comunitats la independència de Catalunya.

Lluny d'aquestes consideracions, Sergi Sol continua atiant el foc de les emocions lingüístiques tot recordant un altre article, "El castellà i la República Catalana", escrit per Oriol Junqueras el 17 d'abril del 2014. Aquell escrit va suscitar diverses reaccions contràries, ben cert (entre les quals, una de meua: "Mal de llengües", *Núvol*, 24-IV-2014), però Sol es limita a titllar els autors d'aquestes reaccions de "guardians de les essències". Res més. Des del seu deliri argumental, no pot aportar cap raó amb fonament que pugui explicar com, obviant el veritable problema lingüístic de la comunitat catalana, s'ampliarà la base social de l'independentisme (si no és que pensa que l'ús

social del català és un obstacle que impedeix a molts castellanoparlants adherir-se al projecte de la República Catalana independent). Però tampoc no li cal: la seva única finalitat és utilitzar irresponsablement el sentiment lingüístic per mirar de justificar

el replegament polític d'Esquerra Republicana.

És en aquesta irresponsabilitat on rau la mesquinesa del seu discurs.

maig 2018